

กาตาร์พัฒนาอุตสาหกรรมควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

ประเทศกาตาร์ เป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันรวมทั้งก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ของโลก เป็นประเทศสมาชิกของคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ และเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันหรือ (โอเปก) ดังนั้นนิคมอุตสาหกรรมหลัก ๆ ในประเทศกาตาร์จึงประกอบด้วย อุตสาหกรรมปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ ทำให้หลายประเทศสนใจที่จะมาลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ เนื่องจากวิกฤตพลังงานยังเป็นประเด็นที่ประเทศอุตสาหกรรมวิตกกังวลอยู่ในขณะนี้

เมื่ออุตสาหกรรมของกาตาร์เกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แน่นอผลกระทบที่ตามมาย่อมหนีไม่พ้นปัญหาภาวะเป็นพิษ โดยเฉพาะปัญหาโลกร้อน ปัญหาการทำลายชั้นบรรยากาศ ดังนั้นประเทศกาตาร์จึงได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ไว้ ๒ ฉบับ ได้แก่

๑. กฎหมายการก่อตั้งสภาสูงสุดสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองธรรมชาติ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. กฎหมายการควบคุมวัตถุเคมีที่มีผลกระทบต่อชั้นบรรยากาศ (โอโซน) (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๓

นอกจากการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ประเทศกาตาร์ยังมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับสุขภาพของประชาชนในประเทศเป็นอันดับแรก โดยกำหนดให้โครงการต่าง ๆ ตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน มีการวางระบบที่ตั้งโครงการ (Zoning) เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ซึ่งประเทศไทยไม่ได้คำนึงถึงการจัดวางระบบของขนาด และประเภทโครงการอย่างจริงจัง ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ นิคมอุตสาหกรรมของประเทศกาตาร์ที่มีชื่อว่า รอส ลัฟฟาน (Rass Laffan) ° ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ.๒๕๔๖ และปัจจุบันกลายเป็นแหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติเหลวอันดับหนึ่งของโลก ตั้งอยู่ห่างจากกรุงโดฮาเมืองหลวงของประเทศกาตาร์ประมาณ ๖๗ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีการค้นพบหลุมก๊าซธรรมชาติเหลวขนาดใหญ่ทางทิศเหนือ ซึ่งมีปริมาณก๊าซธรรมชาติเหลวอยู่ที่พื้นดินประมาณ ๓.๘๐ ล้านล้านลูกบาศก์เมตรและผลการศึกษาล่าสุด คาดว่าจะมีก๊าซธรรมชาติเหลวมากถึง ๕๐๐ ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีกำลังการผลิตสูงถึง ๕๐ ล้านตันต่อปี หรือราว ๔๐๐,๐๐๐ บาร์เรลต่อวัน สามารถใช้เป็นพลังงานสำรองของประเทศนอกจากน้ำมันได้อีกยาวนานหรือประมาณ ๒๖๐ ปี

° (เอกสารภาษาอาหรับ) ดูเว็บไซต์ http://www.qnaol.net/QNAAr/Files_Reports/Economics/Pages/QatarGas.aspx

โครงการที่เกิดขึ้นจากการลงทุนของภาครัฐร่วมกับบริษัทต่างชาติมี ๓ โครงการได้แก่

๑. โครงการกาตาร์ก๊าซ ภาครัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่หรือร้อยละ ๖๕
๒. โครงการรอสกาซ ภาครัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่หรือร้อยละ ๕๓
๓. โครงการอัลฟาก๊าซ ภาครัฐถือหุ้นทั้งหมด

นิคมอุตสาหกรรมแห่งนี้รัฐบาลได้ทำการศึกษาและกำหนดแนวทางการดำเนินกิจการ โรงงานผลิตก๊าซธรรมชาติเหลว พีโตรเคมี ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลัก ในขณะที่เดียวกันก็มี โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า และโรงกลั่นน้ำจืด โดยการวางระบบโครงการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดโดยสภาสูงสุดสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองธรรมชาติตั้งแต่ในระยะเริ่มก่อตั้ง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณ โดยรอบนิคมและพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งนี้สภาสูงสุด สิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองธรรมชาติ ซึ่งมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล เป็นองค์กรอิสระด้านการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรงบประมาณเบิกจ่ายประจำปี มีมกุฎราชกุมารฯเป็นประธาน และมีเลขานุการสภาฯ ซึ่งได้รับการโปรดเกล้าแต่งตั้งจากเจ้าผู้ครอง รัฐ โดยการเสนอชื่อของประธานสภาฯ โดยเลขานุการมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการเกี่ยวกับการ ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณ การบริหารกิจการองค์กรภายในกรณีที่มีการร้องขอจากสภาฯ

สาระสำคัญประการหนึ่งที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้ คือการกำหนดขอบเขตอำนาจ หน้าที่หลักของสภาสูงสุดสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองธรรมชาติ คือ การปกป้องผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมของชาติ และการฟื้นฟูธรรมชาติที่กำลังอยู่ในภาวะเสื่อมโทรม ทั้งนี้รวมถึง อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๓ แห่งราชบัญญัติว่าด้วยการก่อตั้งสภาสูงสุดสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองธรรมชาติ^๒

๑. วางนโยบายพื้นฐานเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูธรรมชาติที่อยู่ในภาวะ เสื่อมโทรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนเป็นที่ประจักษ์
๒. วางแผนรอบการทำงานเพื่อรองรับกับการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ และ มอบหมายให้กระทรวง หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแผนงานที่สภาฯกำหนดไว้
๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการ คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
๔. จัดทำร่างกฎหมาย ออกระเบียบ กฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการติดตามผลภายหลังจากที่มีผลบังคับใช้

^๒ (เอกสารภาษาอาหรับ)ดูเว็บไซต์ www.qatarenv.org.กฎหมายการก่อตั้งสภาสูงสุดสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองธรรมชาติ(ฉบับที่ ๑๑) (พ.ศ.๒๕๔๓)

๕. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและก่อตั้งศูนย์ทดลองเพื่อรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
๖. วิเคราะห์และประเมินผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในระหว่างการวางแผน โครงการ ทั้งกิจการหรือโครงการของส่วนราชการ หรือเอกชน รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนอนุมัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
๗. กำหนดขอบเขตของปัญหาที่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมขอความร่วมมือกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้ทำการศึกษาปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าว และเสนอแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมรวมทั้งติดตามผลในทางปฏิบัติ
๘. เป็นตัวแทนของประเทศในการเข้าร่วมการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทั้งในเวทีระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค
๙. ติดตามและตรวจสอบการบริหารงานของกระทรวง หน่วยงานราชการ องค์กรต่าง ๆ ที่มีพันธะผูกพันกับสนธิสัญญา หรือความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่รัฐได้ลงนามและให้สัตยาบันเป็นภาคีสมาชิกในองค์กรระหว่างประเทศ
๑๐. วางแผนการพัฒนาและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ในการคุ้มครองธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยมอบอำนาจให้หน่วยงานเฉพาะที่ตั้งขึ้นเป็นผู้บริหาร
๑๑. ให้ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการคุ้มครองธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน พร้อมให้ความรู้กับประชาชนและสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งการรณรงค์ให้เกิดการค้นคว้า วิจัย และแปลเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
๑๒. ตั้งงบประมาณเบิกจ่ายประจำปีของสภาฯ

นอกจากนั้น กฎหมายฉบับนี้ยังให้อำนาจแก่สภาสูงสุดสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองธรรมชาติออกประกาศในกฤษฎีกาเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือวิธีการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ให้ถือตามความเห็นของประธานสภาฯ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๓ ซึ่งอนุญาตให้สภาฯพิจารณาเพิกถอนการอนุญาตหากโครงการหรือกิจการใด ๆ ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ หรือวิธีการที่สภาฯกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ และให้หน่วยงานส่วนราชการ และกระทรวงทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้

แปลและเรียบเรียงโดย นายชูชาติ พุฒเพ็ญ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๕ กลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมัน และอาหรับ
 สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร